

Posamezna številka 6 vinarjev.

„DAN“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri zjutraj; v ponedeljkih pa ob 3. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1'20, z dostavljanjem na dom K 1'50; s pošto celoletno K 20'—, polletno K 10'—, četrtletno K 5'—, mesečno K 1'70. — Za inozemstvo celoletno K 30'—, — Naročnina se pošilja upravnistvu.

Telefon številka 118.

DAN

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo in upravnistvo:
Učiteljska Tiskarna, Frančiškanska ulica št. 8.

Dopisi se pošiljajo uredništvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopiši se ne vračajo. Za oglase se plača: peti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglaševanju po: — pust. — Za odgovor je priložiti znamko.

Telefon številka 118.

Rule Germania.

(Gospoduj Nemčija!)

Ko je bil še na krmlu vsesvetovne politike in diplomacije najmočnejši gromovnik med vsemi svetovnimi državni vsemogočni knez Otto Bismark — prinesel je neki v Parizu izhajajoči ilustrirani list za dovtipe na prvi strani izredno imenitno in za sedanje politično stanje zelo pomembno sliko: zemljevid Evrope, z raznimi barvami označene države in čez celo Evropo je naslikan kancelar knez Bismark, ležeč na trebuhu tako, da ima glavo naslonjeno na zavojevanje dežel Alzacijo - Lotaringijo, — z desno roko drži Hamburg, z levo Trst in jadransko morje; noge pa se raztegujejo tja po deželah na Balkanu do Carigrada!

Slika govori cele knjige diplomatske vsebine, ki imajo tudi raznobojne ovitke, bele, rumene, rdeče, modre, zelene itd., kakor je že to običajno na diplomatičnem polju! Kajti ves svet, seveda politično poučen, dandanašnji ve in zna, da ima velika Nemčija tendenco, skozi Carigrad po železni progi Male Azije — t. j. po takozvani Bagdadski železnici — dobiti dohod v Indijo, — cilj vseh dosedanjih evropskih imperijskih stremeljenj! — Ker je namreč nemška mornarica, dosedaj še preslaba, da bi se merila z angleško po svetovnih morskih potih, hoče Nemčija doseči svoj davno zaželeni cilj na kopnem po železnični zvezi z »rajhom«!

In kaj naj se učimo mi iz tega premišljevanja in trenutne situacije?

Ali ne vidimo na lastne oči in čutimo na lastnem telesu, kako mogočno se šopiri nemški živelj po naših, radi jadranskega morja prepomembnih deželah. Po vseh uradih nemško misleči uradniki — načelniki; po sprehodih bode kmalu prevladala nemška govornica; po nemški »šparkasi« vzdržano nemško jubilejno gledališče je bilo menda že zidano v ta namen da ubije in uniči v bodočnosti tako lepo se že razvijajočo slovensko umetnost na »deskah, ki pomenijo svet«; v trgovinah se širi nemška korespondenca in last not least v Trstu se naseljuje vedno več in več nemških trgovskih tvrdk in raste tako nemški vpliv na našem živem telesu! — Res je neki avstrijski minister enemu izmed mnogih sinov nemškega cesarja razkazoval lepoto in veliki pomen avstrijskega imperija v Trstu trdeč: »To je avstrijska luka in ostane kot taka za vedno!« — Ali je pa oni ministrski cicerone tudi poznal Bismarkov izrek v nemškem državnem zboru, naperjen proti italijanski iredenti: »In Trst wird die Iredenta auf deutsche Bayonnette stossen!« (t. j. v Trstu bo italijanska iredenta naletela na nemške bajonete.)

Ali smo res že tako malo samostojni, da bi se morali naslanjati le na tujo, za nas drago pomoč?

Ali naši vodilni krogi pri deželnem odboru res ne vidijo ali navlašče nečje videti, da sami krepke nemški elementi na jugu s tem, da delajo veliko sitnosti in težave nasproti slovenskemu gledališču? — Uverjeni naj bodo gg. sloven. ljudske stranke, da so oni tisti pionirji, ki bodo s tem zabili zadnji kol med naše gore pri gradnji nemškega mostu do Adrije!

LISTEK.

CONAN DOYLE:

Zgodbe napoleonskega huzarja

(Dalje.)

Jaz sem bil na četu teh ljudi, in ob pogledu na Lucijine solze sem zadobil vtis, da se morajo umetnine razdrobiti, ako jim odvzamemo oporo stene. Javil sem to, in Suchet je odpoklical saperje. S tem sem postal rodbini prijatelj in sem izpraznil z očetom marsikatero fiasco chian-tija in predelal s hčerjo marsikatero sladko lekcijo. Več francoskih oficirjev je se oženilo tisto zimo v Benetkah, in tudi jaz bi se bil, kajti ljubil sem Lucijo iz vsega srca; toda Etienne Gérard ima svoj meč, svoj polk, svojega konja, svojo mater, svojega cesarja in svojo kariero. Za ljubico ima vesel huzar prostora v svojem srcu, za ženo pa ne. Takšnih misli sem bil takrat, messieurs — ker še nisem poznal samotnih dni, ko človek hrepeni po ljubečih rokah in se otožnosti obrne stran, ako zagleda stare tovariše v krogu njihovih dragih. Ta ljubezen, ki sem jo smatral za šalo in igravo, daje — to vidim zdaj — šele življenju pravo vsebino; ona je najsvečanejša in najsvečnejša na zemlji... Hvala vam, mon cher ami, merci! Vino je dobro, nebo nama škodila še ena steklenica.

In zdaj vam hočem povedati, kako je bila moja ljubezen do Lucije kriva najstrašnejše izmed molih avantur, ki sem jih doživel, in kje je ostal konec mojega desnega ušesa. Že večkrat ste hoteli vedeti, kako se je zgodila ta reč. Nocoj boste slišali, messieurs.

Kajti paziti je treba na vsakojake pojave v tem oziru!

In res priobčuje z veliko radostjo »Tagespost« iz Gradca v štev. 160 z dne 12. junia t. l. sicer nekako skrito notico v sredini omenjenega izvoda pišeč: »... ker ni dovolil deželni odbor gledališča slov. dramatičnemu društvu za leto 1912 — 13, bode imel ta ukrep za posledico, da ne bode imela Ljubljana v prihodnji sezoni slovenskega gledališča! — Zraven ljubljanskega deželnega gledališča imajo Slovenci (1 in pol miliona prebivalcev!) le še edini stalni oder, gledališče v Trstu, koje je prevzelo že večino ljubljanskih igralnih moči pod svoje krilo. Drugi igralci pa so s tem odlokom vrženi na cesto brez kruha!« — Tako nemško glasilu! Pisano je sicer mirno in objektivno, a kakšne misli spreletavajo človeka, nekoliko bolj daleč mislečega, ako čita taka dejstva? Ali ne razvidijo gg. slov. ljudske stranke, da dopisnik ne priznava vašega ljudskega »odra« na starem strelišču za kulturno vredno napravo? Ali se ne čuje iz vsega članka velikansko veselje in radost vseh ljubljanskih Nemcev, da bode njihovo, dobro situirano gledališče pri-tegnilo dve tretjini ljubljanskega — če tudi slovenskega! — razumnštva v svoje okrilje?

In slednjič še eno vprašanje: »Kam naj gre slovenska mladina zvečer iskat si razvedrila in spopolnitve za svojo družabno in jezikovno izobrazbo, ako ne v domače slovensko deželno gledališče?«
U. A. W. G.

Spomin na Aškerca.

Trst, 12. junia.

V včerajšnji številki Vašega lista, katerega kupujem poleg »Edinosti« redno vsak dan, sem čital tudi o »krščanskem« postopanju gotovih ljudi napram umrlemu pesniku in prvemu slovenskemu svobodomislec, zato si dovoljujem poslati Vam par vrstic o pokojniku, kolikor ga poznam iz prijateljskih stikov.

Kakor znano, je bil Aškerc poslednje čase zelo nezadovoljen oziroma bolj rečeno jako ozlovoljen in slabo razpoložen. V takem razburjenju je zelo rad odpihal iz Ljubljane in prišel navadno v Trst za en ali dva dni. Pri teh prilikah se je navadno zgledal pri meni ali mi pa po kom sporočil, da se nahaja v Trstu.

In tu mi je navadno pripovedal svoj položaj posebno se je pritoževal nad strankarskim bojem v Ljubljani in nad perfidnim postopanjem klerikalcev.

Zadnjič sva bila skupaj pred približno 3 meseci. Dejal mi je, da v Ljubljani ne more izdržati in je moral oditi v Trst, da se vsaj malo razvedri. Tisti čas nekako je bila izšla daljša kritika v »Dom in Svetu« o njegovem »Poslednjem Celjanu.« Ko sem ga opozoril na neugodno kritiko, mi je odgovoril nekako tako: »Jaz sploh ne berem več »Dom in Sveta« in tudi nočem znati za kritike klerikalcev, ki izvirajo največ iz tega, ker sem odkril njihov sovražen in pristaš Svobodne misli.«

Pri tej priliki mi je pokazal s prstom na mačeho (odznak Svobodne misli) in dejal: »Od

kongresa t. l. v Pragi, jo nosim vedno javno in vidno, in se ne strašim kakor drugi!«

»Sem prepričan svobodomislec in škoda le, da sem tako osamljen in da ni Sv. M. bolj razširjena pri nas! Kdaj bomo mi došli Čehi in Francoze?«

In res, kdor je poznal Aškerca, je mogel opaziti, da je nosil vedno mačeho kot iglo na kravati.

Ko sva se še dalje pogovarjala o slovstvu, posebno našem domačem slovstvu, mi je bitko potožil, kako se kritizirajo njegova dela in kako skušajo posebno klerikalci njegova dela omalovaževati. Postajal je vedno bolj razburjen in dejal: »Kaj mislite, da ne vem kako in kaj sem pisal. Jaz svojih del nisem napisal v enem hipu. Posebno za »Celjana« sem pridno študiral zgodovino tedanje dobe in jo tudi poznam. Sicer sem pa vedno vsako stvar in vsako snov predno sem jo napisal preštudiral!« »Svoja dela sem dobro premišljal in so sad dolgega razmišljanja! Tudi za naprej sem pripravljaj par del, katerih obrise že imam in imam celo stvar v mislih že dobro zasnovano!«

Pogovarjala sva se dolgo do večera ter se razšla želeč drug drugemu »na videnje!« Aškerc je bil blaga duša, prepričan svobodomislec in krepak značaj, njegova dela pa zaslužijo prvo mesto v jugoslovanski literaturi. Sicer je bil skromen v zasebnem življenju, zahteval pa je, da se njegovo delovanje tudi upošteva toliko, kolikor tudi v resnici zasluži. Užaljen pa je bil, kadar je zapazil, da se ga iz gotove strani nalašč prezira. Klerikalcev ni mogel trpeti.

Mož je za Slovence markantna pojava napredno - kulturnega dela in kot s svojimi deli zaslužil ne le priznanja ampak pred vsem spoštovanje.

Želeti je, da bi vsak Slovenec poznal vsa Aškercova dela, poznal tudi njegovo življenje predvsem pa poznal Aškerca samega, to je njegova načela in njegove smote.

Zato bi postavili pokojniku gotovo najlepši spomenik, ako bi seznanili slovensko ljudstvo z glavnimi njegovimi načeli in mislimi. Da se pa to čimprej omogoči, naj se izda v kratkem Aškercova Citanka ali kaj podobnega z obširnimi njegovim životopisom in kritično študijo njegovega delovanja in načel.

Knjiga naj bi stala le par vinarjev (20 do 50 vin.) tako, da bi jo mogel vsak tudi najubožnejši delavec kupiti.

Da se bodo pa mogli kriti stroški za tisk in pa honorarje, naj uvede javno zbirko morda ravno potom časopisa »Dan«, ki naj bi v to svrhu nabiral prispevke prijateljev in oboževalcev Aškerca.

Ne nemi kamen, spomenik v knjigi, katera bo narodu govorila o delih pokojnika, mu torej postavimo!

Prijatelj Aškerc.

POLITIŠKA KRONIKA.

Rusinska obstrukcija. V zadnjem trenutku je vlada še enkrat podala Rusinom oficijelno predlog k spravi, a Rusini so stavili protipredloge, ki so pa za vlado v celoti nesprejemljivi,

pretekló, na vsa dela, ki sem jih bil deležen, na konje, ki sem jih jahal, in ženske, ki sem jih ljubil. Tudi k dobri majki so mi poletje misli, in predstavljaj sem si njeno radost, ko bo slišala vaščane oznanjati sinovo slavo. Mislim sem na cesarja in na Francijo, deželo mojih očetov, na solčno Francijo, domovino tako lepih hčera in tako hrabrih sinov. Srce mi je utripalo v prsih živahneje ob misli, kako smo ji razširili meje. Njeni veličini sem hotel posvetiti življenje. Položil sem roko na srce, da bi storil prisego, ali tisti hip je padel gondolir od zadaj po meni.

Če pravim, padel je po meni, ne mislim da me je samo napadel, nego, da se je vrgel name res z vso svojo težo. Ko vesla, stoji mrcina za vami in nad vami, tako da ga ne vidite in se ne morete zavarovati pred takšnim napadom. Par trenutkov prej sem sedel še ponosno izbočenih prsi, a zdaj sem ležal podolgem na čolnovem dnu, tista pošast pa na meni, tako da mi je pohajala sapa. Čutil sem na tilniku njegov vroči dih. Kakor bi tremil, mi je iztrgal sabljo, nateknil mi na glavo nekako vrečo in jo zavezal z vrvjo. Ležal sem na dnu gondole kakor ujeta ptica in si nisem mogel pomagati. Nisem mogel zakricati, nisem se mogel geniti; bil sem samo še zveženj. V naslednji sekundi sem začul zopet žuborenje vode in pljuskanje vesla. Falot je nadaljeval po opravljenem delu svojo vožnjo tako mirno in brezbrizno, kakor da bi mu bilo vsakdanja navada, vtikati huzarske polkovnike v vrečo.

Messieurs, ne morem vam popisati z besedami, kakšno ponižanje in kakšen gnev sem občutil, ko sem ležal povezan kakor ovca, ki jo peljejo k mesarju. Jaz, Etienne Gérard, najboljši jezdca v šestih brigadah, najboljša sab-

tako da do nadaljnjih pogajanj sploh ni prišlo. Rusini so začeli obstruirati v dveh najvažnejših odsekih, v proračunskem odseku so s stvarnimi popravki, ki so se raztezali v neskončno dolžino preprečili vsako nadaljevanje dela, v brambnem odseku so pa dokazali, kako resno smatrajo svoje obstrukcijske sklepe. Levicki je govoril do polenajste zvečer. Za njim je bil na vrsti zopet rusinski poslanec Bačinski; ker je večina vedela, da bo tudi ta obstruiral, je sklenila, da s celomočno sejo zlomi obstrukcijo Rusinov. Toda tudi ta sklep ni nič pomagal. Posl. Bačinski je začel govoriti ob polenajstih in govoril vso noč z malimi presledki do dopoldneva. Poslanci so v odseku lepo spali, le zastopnika vlade minister Georgi in njegov namestnik sta poslušala vso noč rusinske obstrukcijske govore. Torej se je naklep večine ubiti obstrukcijo z dolgotrajnimi sejami tudi ponesrečil. Brambni odsek mora po sklepu starejšinskega sveta končati svoje delo še tekom tega tedna, ker v prihodnji plenarni seji ki se vrši v torek, pride najprej na vrsto končno glasovanje o službeni pragmatiki, nadalje seje pa so namenjene drugemu čitanju brambne reforme, tako pride koncem tekočega meseca na razpravo še proračunski provizorij, nato pa še ostale manjše predloge, na kar nastopijo letne počitnice. Sedaj nastane le še vprašanje, ako bo mogoče vsprico rusinske obstrukcije v odsekih in njih obstrukcije v avstrijski zbornici po končani službeni pragmatiki vstrajal na tem koledarju. Vlada ima še do 30. t. m. svoj proračunski provizorij ako dotle ne bo rešen novi do konca leta nastopi kratek ex lex stanje v Avstriji. Politiški položaj je danes odvisen od rusinske obstrukcije in nje uspeha.

Italijansko-truška vojna. Napolslužbeni italijanski listi javljajo, da je sedaj Italija, ko so vsi italijanski podaniki zapustili Turčijo napram iztiru proste vsake obveznosti, ker ni nobene nevarnosti več, da bi turška vlada odgovorila na italijanske pomorske akcije z represalijami na Italijane. Vsled tega je pričakovati v najkrajšem času nadaljevanje italijanskih pohodov v Egejskem morju. Tudi v Turčiji so merodajni krogi istega prepričanja ter se pripravljajo, da bi otežkočili in zavlačili vsako večjo italijansko akcijo. Vendar v Carigradu prevladuje mnenje, da je položaj kritičen, in da vlada resno zopet računa z zaprtjem Dardanel. Nek upliven politik se je celo izrazil, da ne veruje, ako bodo morske ožine v Dardanelu odprte prometu delj nego osem dni. V začetku se je trdilo, da Italija namerava najprej zasedeti otok Kios, toda obširne priprave italijanskega ladjevja dajo sklepati, da se gre za večji podvrat; vendar čuvajo italijanski krogi skrajno tajnost, ker nameravajo zopet iznenaditi svet kakor takrat, ko so se italijanske ladje prikazale pred Dardanelami.

DNEVNI PREGLED.

Dan sodbe. Današnjega dneva se boji klerikalni deželni odbor kranski z dr. Lampetom na čelu. Danes izide znamenita Šukljeva razprava o obupnem položaju financ dežele krani-

lja v celi Grande Armée, ujet tako sramotno od enega samega, neoboroženega moža! Kljub temu sem ležal mirno, kajti, je čas odpora in je čas, ko treba hraniti moči. Čutil sem bil, kako me je popadel mož za roko, in sem se zavedal, da sem v primerj z njim kakor dete. Čakal sem torej z gorečim srcem, da se mi ponudi pripravna prilika.

Koliko časa sem ležal tam spodaj, ne vem povedati, a zdlo se mi je dolgo, poslušati vse v enomer pljuskanje vode in monotoni šum veslanja. Večkrat sva zavila okrog vogala, kajti na uho mi je udaril tisti zategli, žalostni klic, s katerim obveščajo gondolirji tovariše o svojem bližanju. Po dolgotrajni vožnji sem začutil nazadnje, da je čoln zadel ob pristajališče. Falot je potrkal z veslom trikrat na nekaj lesenega, in v odgovor sem slišal kmalu, kako odpirajo zapahne in odklepajo ključavnice in kako škripljejo težka vrata v svojih tečajih.

»Ali ga imaš?« je vprašal neki glas po laški.

Zver, ki me je imela v svoji oblasti, se je zasmejala na glas in sunila z nogo v mojo vrečo.

»Tu notri je,« je odgovoril.

»Oni že čakajo.«

»Vzemite ga vendar,« je dejal moj razbojnik. Vzdignil me je, šel par stopnjic navzgor in me vrgel na trda tla. Nato so zopet zapahnili in zaklenili vrata, in jaz sem bil jetnik v tej hiši.

Po zmešnjavi glasov in po teptanju sem spoznal, da stoji okrog mene večje število ljudi. Ker razumem laščino mnogo bolje, nego jo govorim, sem vedel prav dobro, kaj so se menili.

(Dalje.)

Jutri v nedeljo ob lepem vremenu po 5. uri popoldne polet aviatika Vidmarja na vojaškem vežbališču!

ske ter o bankrotnem gospodarstvu klerikalcev, odkar so zadobili večino v deželi ter gospodarili iz denarjem tako, da stoji dežela pred popolnim finančnim krhom, iz katerega jo ne izvleče tudi umetniško žongljanje Lampeta s frazami in milonij. Temeljem številke je bivši klerikalni poslanec Mandelj dokazal, kako hitro gre s kranskimi financami nizdol od onega trenutka, ko je prevzel finančno poslovanje Lampe, od prejšnje večine so klerikalci dobili vzorno finančno, da si že takrat ni bilo mogoče govoriti o preveč sijajnem finančnem položaju, kar se pa seveda ne da trditi niti o eni avstrijski kronovini; toda ko so prišli klerikalci do moči, zapravili in zašpekulirali so še to, kar je prejšnja večina znala varovati. Kako so takrat klerikalci kričali, ko je deželni poslanec Reiser s številkami dokazal bližajočo se polom. Lampe je kar metal sedem milijonov okrog sebe. Toda spodbiti ni mogel niti ene Reiserjeve trditve, zato se je norčeval, to taktiko uporablja tudi sedaj, ko Mandelj potrjuje Reiserjeva izjavljanja, stvarnega in gotovega ne more ničesar povedati, zato pa se norčuje in ga nazadnje prav po Lampetovsko proglasi za navadnega ignoranta in omejenca! Toda danes izide delo, ki bo Lampetu še mnogo neprijetnejše nego je Mandljeva razprava. Bivši deželni glavar pl. Šuklje, ki je imel gotovo najtočnejši vpogled v klerikalno gospodarstvo izda delo o tem gospodarstvu. Lampe se izgovarja že vnaprej, sedaj seveda ne more nagnati Šuklje na to, da bi bil Lampetu še mnogo neprijetnejši, ker bi bilo to pač malo preveč za Lampetovsko moralo — mogoče se pa to še tudi zgodi, saj je »Slovenec« tudi takrat Mandelja, ko je bil užaljen, proslavljal kot prvega ekonoma in finančnika, ka mu je danes ignorant in zato se pa zvija v frazah in izgovorih, ko Šukljetove brošure še niti niso videli, in torej tudi ne more vedeti, kaj bo Šuklje povedal, a vendar se skuša še opravičevati na najnemernejše načine, ki bi jih pač ne bi pričakovali od Lampeta, ki se sam rad imenuje kranjski finančni minister. Nekaj pa značijo ta Lampetova izjavljanja pred oboževalci, namreč slabo vest, ki jo ima kranjski deželni odbor z Lampetom vred pred razkritjem resnice in dejanskega položaja. Zato se Lampe boji Šukljetovega dela in hoče ublažiti malo udarce, ki bodo padli po njegovem telesu. Doslej je Lampe farbal lahko svojo javnost, a odselej mu ne bo več mogoče, ker sta dva odlična somišljenika in nekdanja javna funkcionarja klerikalne stranke povedala isto, kar se je trdilo že tolikrat, kar so pa hoteli klerikalci le ironizirati! Z današnjim dnevom ji je pa izbito tudi to orožje!

Ako bi bil pred 20 leti kak slovenski list koga napadal zato, ker je šel za pogrebom slovenskega pesnika, bi se množice zavedale, da je to protinaroden list, Danes »Slovenec« napada vse, ki so pesniku Aškercu izkazali zadnjo čast in skuša sramotiti krasno manifestacijo, ki jo je priredilo slovensko ljubljansko narodno meščanstvo, delavstvo in zastopniki vseh pokrajin — razven uradujoče Koroške — umrlemu pesniku. Celo uradni nemški list hvali pogrebni spreved in piše lepo o slovenskem pesniku — slovenski klerikalni list pa išče vse mogoče prilike, da bi denunciral ljudi, zato, ker so se udeležili pogreba. Mi pravimo: ne one, ki so šli — ampak one, ki jih ni bilo — si je treba zapomniti. Ti so popolnoma ali vsaj deloma črni in teh naj se varuje, komur je mar slovenske bodočnosti. »Slovenec« se repenči zaradi dijakov, tako nizko je padel ta list, da napada naše narodno dijaštvo za to, ker je nosilo vence pri pogrebu slovenskega pesnika, našega največjega epika. Ali ni to sramotno? — Skupina deklic, ki so nosile vence z napismi del, je budila med vsem občinstvom tako odkrito radost in odobravanje, da ga pač ne bo poštenega slovenskega človeka, ki bi odobral klerikalne napade na gojenke zato — ker so nosile naslove Aškercovih del. Saj so bile, kakor ona jasna pomlad, ki je nam prinesla pesnika in njegova dela. To pomlad je skušal klerikalizem mučiti. Do danes se mu to ni posrečilo — in mislimo, da so pri pogrebu pesnika Aškercu klerikalci videli, da še dolgo ne bo naš narod padel tako nizko, da bi šel s klerikalci proti svojim pesnikom. To nas veseli in daje nauk za bodočnost — zato »Slovenec« napadi nič ne škodujejo.

Od več strani smo dobili vprašanja zakaj ne nastopimo proti »Glasbeni Matici«, ki ni smatrala za potrebno, da bi se s petjem ali z zastopstvom udeležila pogreba pesnika Aškercu. Vemo, da je dolžnost časopisja, da biča javne narodne grehe in napake, tako mislimo, da so gospodje sami spoznali, kako napačno je bilo njihov postopek. O onem nepotrebnem strahu smo že pisali, in ta strah je padel kakor velika senca tudi na »Glasbeno Matico«, ki bo imela od tega le škodo, tudi če ji zato vržejo klerikalci kak tisočak več. Razumemo nevoljo onih, ki se zavedajo, da bi se morale pogreba pesnika Aškercu udeležiti vsa naša narodna in kulturna društva — razumemo tudi nevoljo proti »Glasbeni Matici« — toda ne pišemo o tem — ker upamo, da bodo člani sami z Matico obšli. Postopanje »Matic« je bilo seveda vse obsodbe vredno... Nekateri pravijo tudi zakaj se ni udeležil pogreba deželni šolski svet — ko se vendar v vseh šolah deklarirajo Aškercove pesni. Nam se to ne zdi čudno, ker poznamo deželni šolski svet. — Tudi vlada bi baže morala storiti svojo dolžnost do moča, ki je delal na slovenskem kulturnem polju. Res, da bi morala, toda če ni, je to le dokaz njene ljubezni do slovenske kulture. Nič ne de, če ji ni bilo. Bili so tisoči in to je glavno.

Slovenska pri okrajni sodnji. Hlapec Matija Kalfje iz Banjake je bil v ponedeljek 10. t. m. zaslišan kot priča. Pri razglasitvi razsodbe ga je sodnik opominjal naj vstane. Toda, Janez se je hudomušno nasmehnil in rekel: Osojod povejte po slovensko, saj jaz ne vem kaj govorite ali je to razsodba ali kaj drugega. Misli si je pač dobro: vsi smo Slovenci, sodba pa nemška, kako gre to skupaj. Toda kazenski sodnik jo je drugače pogruntal: 24 ur v lanku za predrzno opombo. G. Kalfje povprašuje, kdo mu bo plačal odškodnino, ker so nje-

govni konji ostali brez nadzorstva v Kočevju za časa Janezove pokore za predolgi jezik. Tudi mene je vprašal kam se naj obrne, toda jaz mu res ne vem nasveta, mogoče mu ve kdo izmed občinstva.

Napredna zmaga v Sp. Šiški. Klerikalcem, ki jih je v Šiški tako malo, da bi jih lahko na prste seštel, ne da miru izid volitev samih, temveč tudi izvolitve župana g. Josipa Seidla. Kar ne more prebleti zastonj omizje v neki od Slovencev še vedno dobro obiskani gostilni, ki se stoji iz nekaj »Heilbruderjev« in tistih par klerikalcev-voditeljev, je pa dejstvo, da ni v občinskem odboru niti enega klerikalca. Zato s pomočjo »Slovenca« hočejo prikriti blamažo, katero je doletela bolj S. L. S., kakor pa šišenske klerikalne mogotce. Že dva dni namreč primerja »Slovenec« tega in onega župana in podžupana. Z naravnost zafrkljivimi stavki hoče ošmešiti poštene ljudi, ki jim je blagor občne res pri sreči in ki imajo najmanj toliko agilitetnosti in pameti v sebi, voditi občino, kakor kak privandran Nemec ali pod njegovim vplivom izvoljeni klerikalci. Veliko imate na vesti in zatorej bi bilo bolje, da čutite. Sicer pa še ni vseh dni večer, imeli bote priliko se še bolj jeziti, ko bo »Slovenski ljudski Stranki« odpadla še marsikatera občina in za občine še marsikateri okraj, in tedaj vas bo presenetilo, ko v deželnem zboru ne boste imeli več gosposdva. Vam pa, zavedni naprednjaki po deželi, bodi Šiška zgled, delajte neumorno, da se otresemo klerikalnega jarma, ker ta jarem pomeni pogin našega milega naroda.

Narodno napredni odborniki v Sp. Šiški so si ustanovili klub, katerega načelnik je g. Milan Cimerman, njega namestnik pa g. Janko Kelec. Klubu želimo veliko uspeha.

Pri odkritju Palackega spomenika v Pragi bodo zastopali mestno občino ljubljansko gg. župan dr. Tavčar, podžupan dr. Karol Triller, ing. Ign. Stembrov i. dr., »Slovensko Matico« g. dr. Fran. Flešič in »Slov. pisateljsko društvo« g. Anton Trstenjak. Kongresa slovanskih časnika-jev se udeležijo več naših časnika-jev iz Ljubljane, Gorice in od drugod.

Aškercova mrtvaška maska, ki jo je ulil kipar prof. Repič je razstavljena v Schwentnerjevi izložbi v Presernovi ulici.

Rinski mozaik, kar so ga izkopali na prostoru Aemone je naslikal v šiki prof. Cigoj ter razstavil svoje risbe v izloženem oknu tvrde Kleinmayr-Bamberg.

K poročilu o premetenem sleparju omenjamo še, da se je slepar Premru izdajal za učitelja Mlakarja z Grabna in da ima še dva brata, ki sta že zaprti zaradi sleparij.

Deželni zbor kranjski in deželne finance, spisal Fran. pl. Šuklje. Danes je izšla knjiga, ki bo vzbudila povsod mogoč sum, ker se ravno sedaj bije boj za kranjsko deželno gospodarstvo. O knjigi še izpregovorimo. Knjiga obsega 72 strani. Stane 1.80 K, po pošti 1.90 K. Dobiva se po vseh knjigarnah.

Na Ciril-Metodovi veselici ne bomo nemškutarili. Kakor naše narodne dame v Ljubljani, tako ali pa še bolj rade nemškutarijo tudi njihove tovarišice v Novem mestu. Ta razvada je v današnjih časih že na sebi žalostna, ki pa zasluži še večje graje, če se ta razvada prenese iz zasebnega življenja v javne, izključno narodne veselice. Da povemo le en vzgled. Pri veselici, ki jo je v nedeljo priredila novomeška ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v gostilni pri Windischerju v Kandiji, je ena prvih odbornic nekega gospoda, ki je znan »Sokol« nagovorila nemško. Dotični gospod pa si je mislil, zamera gori ali dolj in ji je v obraz zabrusil: »Pardon milostiva, danes je Ciril-Metodova veselica in vsaj na tej veselici ne bomo nemškutarili.« — Čisto prav tako! Če narodne dame ne jemljejo ozira niti na izključno narodno veselico, čemu naj bi gospodje, posebno pa Sokoli jemali ozir na take mlačne narodnjakinje. Taka ozra javna operacija zna sčasoma le vendar ozdraviti nemškutarijsko epidemijo in vrstah slovenskega ženstva.

Sokolski čin češkega slikarja. Na plakatih stenah vseh slovanskih mest se kaže danes oni krasni veliki sokolski plakat, ki predstavlja sokolsko geslo: s silo leva s poletom Sokola. Tudi v Ljubljani vidimo te plakate. Naslikal jih je slikar Hornik. Tega slikarja so povabili češki klerikalci, naj jim naslika za 5 do 6 tisoč kron enak plakat, ker nameravajo prirediti zlet orlov, katoliških ptic — v Kralji. Gracu. Hornik je ponudbo odklonil, češ da se ne strinja z njegovim sokolskim prepričanjem, da bi delal plakat za čuke. To je pač lep vzgled slikarja, ki se ne prodaja za par kron.

Vzoren učitelj verouka, akademik in tat. V knjižnici klerikalnega akademičnega društva »Akademija« na Dunaju je v zadnjem času zginito okoli 150 znanstvenih knjig. Tatvine je bil osumljen društveni član Friderih Schweitzer, ki je bil takoj aretiran. Schweitzer si je izposloval vstop v društvo kot učitelj verouka in slušatelj filozofije. Schweitzer je sedaj priznal, da nima več kot štiri gimnazije, da je maturitetno spričevalo ponaredil in se tako vtihotapil na vsenčilišče. Pri hišni preiskavi je našla policija okoli 20 knjig »Akademije« in veliko številko knjig dunajskega izobraževalnega društva. Namen pač vedno posvečuje sredstva.

Falzikati novih dvokronskih novcev. Komaj je preteklo par dni, odkar je avstro-ogrška banka izdala nove dvokronske novce, že so se pojavili falzikati, predvsem na Štajerskem. Pri blagajni južnega kolodvora v Gradcu je plačalo več mladeničev karte s falzikati. Ponarejeni denar je precej lažji od pravega. Policija je uvela obširno preiskavo.

Cerrigendani. V 154. številki svojega cenjenega lista z dne 3. junija 1912 ste priobčili pod zaglavjem »Ljubavna afera dunajske aristokratije grofice Chorinsky« članek, ki se nanaša na grofico Maksimilijano Chamare-Chorinsky, češ, da je odpotovala z nekim Amerikancem Petersom in da se namerava z njim poročiti. Kot zastopnik ge. grofice Maksimilijane Chamare-Chorinsky si dovoljujem Vas, najvpljudneje prositi, da blagovolite v svojem cenjenem listu resnici na ljubo priobčiti lojalno naslednje, dejanski razmeram odgovarjajoče

pojasnilo: Ni resnično, da bi bila grofica Maksimilijana Chamare-Chorinsky odpotovala z nekim učiteljem koloturjenja (Rollschulehrer), da ga poroči. V resnici je namreč ga, grofica v spremstvu neke prijateljske rodbine odpotovala za šest dni, bila ves ta čas v družbi s to rodbino in se je slednjič tudi s to rodbino povrnila. O kaki nameri ge. grofice Chamare-Chorinsky, da bi se poročila s kakim učiteljem koloturjenja, ne more biti niti govora. Z najodličnejšim spoštovanjem beležim udani dr. Novak.

Iz občinstva se nam poroča: Le preradi preveč govorimo, pa premalo delamo. Slišimo n. pr. vsak dan govoriti o veliki važnosti domače industrije, ali malokdo se popolnoma zaveda, da ni dovolj samo govoriti, temveč je treba domačo industrijo tudi dejansko podpirati, s tem, da kupujemo domačo blago — izdelke naših domačih industrijalnih podjetij. Imamo n. pr. Kolinsko tovarno za kavne primesi v Ljubljani, ki izdeluje priznano izvrstno kavno primes, ki je po svoji kakovosti brez dvoma najboljši kavni primatek sploh — pa je vendar še dosti gospodinji, ki sicer vedno o sebi trdijo, da so zavedne Slovence, ali domače Kolinske kavne primesi vendar še ne kupujejo. To se mora predrugačiti. Vsaka seveda slovenska gospodinja smatraj za svojo narodno dolžnost, da kupuje domače blago in podpira s tem domačo industrijo. Če se bodo vse slovenske gospodinjice dosledno ravnale po tem principu, bodo lahko prav uspešno sodelovale pri našem delu za gospodarsko osamosvojitev. Kot najizvrstnejše in pristno domače blago pripravljamo slovenskim gospodinjam Kolinsko kavno primes!

Iz Novega mesta se nam poroča: Novo mesto bi bilo kmalo prizorišče dveh velikih nesreč. Tvrdba Martini in Majoni je nakupila več gozda v Gorjancih in Sentjernejski okolici. V svrhu izvažanja lesa si je tvrdba nabavila velik tovorni avtomobil, ki nalaga včas kar dva vagona lesa, ali premoga. Vsed velikanskega ropota se je zgodilo že več nesreč pri domačih voznikih. Danes dopoldne je tovorni avtomobil vodil nov sofer. Ko je prišel težko obložen na državni most, je ropot avtomobila oplašil konje kolodvorskega izvoščaka Medveda. Le skrajnemu naporu voznika se je posrečilo dlve konje vzbrediti, sicer bi bilo šlo najbrže vse skupaj čez nizko železno ograjo mostu doli v Krko. Ko pa se je tovorni avtomobil okoli polu dveh pop. vračal po glavnem trgu proti domu in je vkljub padavini ceste precej hitro vozil, mu prideta po državnem mostu nasproti dva voznika z lesom naloženima vozovoma. Komaj so konji zaslišali ropot avtomobila, že so se začeli plašiti. Sofer je to dobro videl, pa avtomobila ni ustavil, pač pa je zmanjšal brzino in krenil v levo stran ceste. Prvemu vozniku se je posrečilo konje spraviti brez škode naprej. Njegovega tovariša pa so se konji, splašili. Hlapec je s skrajnim naporom skušal konja pomiriti, toda voz je drdral preko jarka v smeri na staro cesto. Voznik je z nevirjeno srčnostjo vendar toliko krenil v stran, da je voz zavil namesto po strmini stare ceste na desno na ulico, ki pelje mimo hotela Jacaz do Čitalnice. Kljub temu pa je voz zavozil z levo stranjo čisto na rob skarp, ki meji ulico od stare ceste. K sreči se na tem robu nahaja močna železna ograja. Ob to ograjo je zadel voz in obstal; sicer bi se bil voz s konjem in voznikom prekulnil čez skarp. Strlo se je oje, nalomila in zvila se je železna ograja, voznik je poškodovan na roki, nekoliko so tudi konji. Voznik je Mrakov iz Gaberji. Proti tvrdbi Martini in Majoni se vložil ovadba.

Lasna bolezen. Na Dunaju so se pojavili slučajni lasne bolezni, ki je dosedaj popolnoma nepoznana. Obbolele otroke so prenesli na dermatološki oddelke splošne bolnice. Bolezen povzroča neka glivica; njeni simptomi obstoje v tem, da se pokažejo na glavni koži male koničaste lise, ki zelo hitro rastejo in povzročajo izpadanje las. Zdravilni proces traja zelo dolgo časa, da celo več let.

Zigmund Winter, češki pisatelj je umrl dne 12. t. m. Rojen je bil 1846. posvetil se je zgodovini in je bil prof. zgodovine na akad. gimnaziju. Napisal je celo vrsto zanimivih zgodovinskih del. (Zgodovina praške univerze, zgodovina rokodelstev, noše meščanstva — sploh poznal je staro češko kulturo kakor malokdo. Pisal je tudi zgodovinske slike in povesti, ki so važne v kulturno historičnem oziru. Najlepše njegovo delo je »Mister Kampanus«, v katerem slika češko vstajo, bitka na Beli Gori in propad, ki je sledil za njo. To delo je izšlo v posebni izdaji in ima veliko zgodovinsko vrednost. Bil je vrl čel, delaven mož, vnet za zgodovino in napredek svoje domovine.

Požigalec. Kakor smo že poročali, je v sredo popoldne začel goreti mestni gozd pri Prečini. Zrtev ognja je bilo 50 smrek, ki jih je trgovec Seidl že preje kupil od novomeške občine, potem jih pa pustil še v gozdu ležati. Smreke so bile že poskane, nekatere že olupljene. Sumi se, da je ta ogenj nekdo nalašč zažgal in sicer neki možki, ki je bil pred kratkem v neki zadevi z občino zaprt. Ko je prišel iz zapora, je bil zelo jezen in je baje rekel: Nekaj moram tem hudim storiti, ki so me dali zapreti. Kmalu na to je začelo v gozdu goreti. Oškodovana pa ni novomeška občina, ker kakor rečeno, so bile dotične smreke že prodane, ogenj pa se je na drugi del gozda še pravočasno zadušil. Z zadevo se peča orožništvo.

Zasluga čast! K slučaju v Krki vstopljenega dilaka Kaporca se nam še poroča: Ko je sedmošolec Jerin po opetovanem naporu poignil vstopljenca, ki je na dnu Krke — kar je značilno — stal po koncu, so najprvo njegovi tovariši poskušali nesrečnega vzbuditi k življenju. Srce mu je namreč še utripalo. Takoj na to pa sta se iz bližnje bolnice usmiljenih bratov v čolnu privozila usmiljeni brat Viktor ter bolniški zdravnik dr. Ofner. Seie ta dva sta poiskovala s skrajno požrtvovalnostjo vsa sredstva in moči, utopljena umetnim potom rešiti. Dr. Ofner je konstatiral, da dilaku nekoliko še bije srce. Pa kljub njunimi skoro pol ure trajajočemu naporu je vstopilec ostal — mrtve. Po mnenju dr. Ofnerja bi nesrečnej bil rešen, če bi bila onadva vsaj 5 minut prej mogla dospeti na

mesto nesreče. Požrtvovalnost obeh omenjenih gospodov se splošno odobrava.

Gasilno in reševalno društvo ljubljansko kot dedič. Pred kratkim umrl posestnik in trgovec g. Albert Schiffer je v svoji oporoki testiral ljubljanskemu prostovoljnemu gasilnemu in reševalnemu društvu 200 K, dne 15. avgusta 1910 umrla gospa Amalija Vilhar roj. Luckmann 100 K in dne 1. julija 1904 v Gradcu umrl pekovski mojster g. Karol Inglicsh — star ljubljane — 4000 K. To so najlepši dokazi o poljmovanju vzvišenega društvenega namena.

Zgodovinski dan. Stara resnica je, da je bila gora sv. Ahacija pred časom zelo obiskana od ljubljancev in drugih daljnih izletnikov. Prijatelji lepe narave v nedeljo dne 23. t. m. na Turjaške višave! Kakor znano se pri sv. Ahacijo nad Turjakom praznuje spomin krščanske zmage nad Turki (l. 1595.) Maša se bere ta dan v krasnem plašču, ki je narejen iz dragocene obleke Hasanove, kateri je pred 300 leti podlegel v bitki pri Sisku. Tudi cerkev na razglednem vršcu hrani sama na sebi veliko zgodovinske zanimivosti. Ko si ogledamo starodavno stavbo, gremo prijatelji izletniki v Turjak v narodno gostilno g. Prajerja, da se malo odpočijemo in pokrepčamo. Vsak izletnik si lahko ogleda tudi Turjaški grad in Trubarjevo rojstno hišo, ki stoji na Rašici pol ure od Turjaka. Izletnik A. P.

Za vsakega gostilničarja, hotelirja in kavararja je koristno, da ima za goste na razpolago kak zanimiv časopis. Slovenski Ilustrovani Tednik priobčuje slike in opise znamenitih krajev in oseb ter aktualnih dogodkov. »Slov. Ilustrovani Tednik« bi torej naj ne manjkal v nobeni gostilni, nobenemu hotelu in nobeni kavarini. V interesu gostilničarja je, da ima za goste ta zanimivi slov. časopis, ker vsakdo rad gleda slike. »Slov. Ilustrovani Tednik« izhaja v Ljubljani in stane četrtletno le 2 K. Naročite si ga!

K zgradbi nove železnice na Dolenjskem. Komisijonalen ogled proge Brežice - Novo mesto, o katerem smo večerj poročali, je potrdil varijanto ob levem bregu Krke, torej čez Belo Cerkev - Št. Peter - Novo mesto. Temu načrtu je ugovarjal edino kandijski župan Zure. Več o tem načrtu poročamo.

Postojna Ob priliki veselice za Sokolski dom dne 14. julija je slavna Jamska komisija dovolila udeležencem te veselice znižan vstop v jama. Vstopnina za udeležence do znašala le eno krono. Opozarjamo že danes vse prijatelje Sokolstva na to ugodnost, ki omogoči po izvanredni nizki ceni ogled jame.

Slovenski vodnik po Pragi izide v založbi dr. E. Gregra in sina okoli 20. t. m., opozarjamo že sedaj slovenske udeležence na zletu.

Promenadni koncert »Slov. filharmonije« s vrši ob ugodnem vremenu od pol 7. do pol 8. zvečer v »Zvezdi«.

Priporočljiv gost. Pred par dnevi je prišel v gostilno Mateja Pibra v Boh. Bistrici neki tujec, ki se je predstavil za gostilničarja v Hudi Južni na Primorskem. Tujec si je dobro postregel, pil sama najboljša vina in povabil na pijačo še druge ljudi. Naslednjega dne je na vse zgodaj jutraj šel iz gostilne, kjer je tudi prenočeval, nenadoma zginit in pustil za 33 K 42 vin. dolga. Neznani tvec je bil brkonec Nemec ali Italijan, ker je zelo slabo govoril slovensko.

Prepir v gostilni in napad. V Zgornjem Golu je popivalo pred kratkim več fantov. Proti večer so se iz neznanju vzrokov sprli, nakar je nastal pravcati boj med njimi. Posebni Ivan Ponikvar je bil pri tej priliki nevarno ranjen z nožem. Ko so se fantje ponoči vračali domov, so napadli posestnika Antona Strumbelja in ga brez vsakega povičja pošteno pretepli. Strumbelj je zadobil več lahkih poškodb.

Strela jo je ubila. V Bosenskem Brodu je spravljala kmečka deklica seno na voz. Kmalu nastane nevihta. Deklica je prestrašena tekla domov. Ko je prišla ravno pred hišo, jo zadene strela in ubije. Deklica se je takoj mrtva zgrudila na tla.

Köpeniški stotnik umrl. Svetovno znani »Köpeniški stotnik«, čevljar Voigt je te dni umrl kot velik siromak v neki londonski bolnišnici.

Preprečeni napad. Na zemunsko vojaško smodnišnico se je zgodil predvčerajšnjim ponoči atentat. Pet do šest oseb se je približalo skladišču. Ko jih je straža poklicala, so oddali več strelcev. Vojak je radi tega alarmiral vso stražo, ki je takoj šla iskat zločince, ki so pa med tem že pobegnili.

Smrtna obsodba. Kmetica Veronika Konrad, ki je umorila svojega novorojenčka, je bila pred inmoško poroto obsojena na smrt na vesala.

6kratni morilec. V stanovanju trgovca Moor v Newyorku so našli trupli zakonskih Moor. v sosednji sobi otroka devetih in šestih v tretji sobi otroka sedmih in enajstih let, v četrti pa deklico z razbito črepanjo. Izvršen je bil umor, toda o morilcu ni nobenega sledu.

Köpeniški stotnik še živi. Nekateri listi poročajo, da je vest o smrti köpeniškega stotnika, čevljarja Voigta, neresnična. Voigt se nahaja v Luksemburgu in ima vsega v izobilici.

Mačji davek. V mestu Halle na Pruskem vpeljejo s 1. oktobrom davek za mačke. Tudi nekaj novega.

Kinematograf »Ideal«. Spored za soboto 15., nedeljo 16. in ponedeljek 17. junija 1912: 1. Jahalne vaje kavkaških čet. (Naraven posnetek.) 2. Mirko in skopa teta. (Velekomična igra Gleini Abélard.) 3. Zračni kolesarji. (Krasen varietetni film.) 4. Skrivnost razvalin. (Dramatična življenjska slika. Samo popoldne.) 5. Amor na preži. (Krasna, kolorirana veselo-igra. Samo zvečer.) 6. Na trnjevi poti. (Naravna drama v dveh delih. Prvomotni umetniki. Izdala je film nemška mutoskopska in biografska družba v Berlinu. Dolgost filma 900 m. Predvajanje tri četrt ure.) Samo zvečer. 7. Moric in njegova slika. (Velekomična učinkovitost. Igra Prince.) V torek 2. senzaciji: »Trnjeva krona ljubezni« in »V noči pragozda«. Amerikanski film.

DRUŠTVA.

Velika kresna veselica v Hribarjevem gaju. »Gospodarsko in prosvetno društvo« za trstno in Krakovo priredi jutri v nedeljo dne 16. t. m. ob 4. uri popoldne v Hribarjevem gaju veliko veselico. Odbor se je vsestransko potrudil, da bi napravil kolikor mogoče prijetne urice vsem onim, ki bodo posetili to veselico. Točilo se bo pristno vino gospoda Toma Korbarja, novega gostilničarja v Kozelji, dalje priznana dobro vrhniško pivo. Postreženo bo tudi z mrzlimi jedili, tudi šampanjec se bo točil. Društvo bo postavilo tudi stojnico za kavo in slaščice. Družestne gospice bodo prodajale šopke, za smeh bo postavljen tudi šaljni avtomat itd. Med drugim bo marsikomu sreča mila, da pri srečanju zadene kak krasen dobiček; mogoče celo poln voz premoga, kdo ve? Svirala bo Domžalska godba, mladina se bo lahko vrtela v razkošnem plesu. Vrii »Slavec« bo nastopil korporativno. V poznem mraku se bo zažgal velik umetniški ogenj. Na programu je še mnogo drugega, a tega odbor ne sme vsega izdati. Torej, kdor se hoče dobro zabavati, pojde jutri v Hribarjev gaj.

Dne 10. junija 1912 imela je tukajšnja krajevna skupina poštinih adjunktov, oficijantov in aspirantov zelo dobro obiskano mesečni sestanek, katerega so se udeležile tudi ljubljanske kolegice, nadalje gospoda odposlanca tržaške deželne skupine in nekaj kolegov iz dežele. Govoril je predsednik osrednjega društva g. Franc Kiler z Dunaja, kateri nam je s svojim izbornim in jednatim izvajanjem svojega programa razložil parlamentarni položaj naše regulacije in nam podal živo sliko kako neutrudljivo mora osrednji odbor vedno biti v stiku z nam naklonjenimi državnimi poslanci — kako mora biti odbor vedno na straži, da jim daje zadostne informacije — vlada pa, da se brani z vsemi sredstvi odobriti in sprejeti katerikoli predlog — predložen po našem častnem članu, udu in državnemu poslancu Pacherju ali od kateregakoli drugega poslanca in sicer le vsled tega ker ji ni v resnici na tem, da bi se v resnici žalostni položaj poštinih adjunktov, oficijantov in aspirantov enkrat res do dobrega zboljšal — temveč ona hoče zopet regulacijo po kopitu našega stvarnika in sedanjega našega najhujšega sovražnika generalnega ravnatelja Wagnerja s katero regulacijo bi pridobil 28 vin, na dan. Le tako je bilo mogoče, da je Pacherjev predlog dosegel že četrto izdajo in tudi ta ni bil vladi po volji — ampak je bil sprejet le vsled dodatka češkega poslanca Buživalaja. Na to je bila na sestanku v restavraciji pri Matjanu med navdušenim odobravanjem sprejeta sledeča resolucija: Poštini adjunkti, oficijanti in aspiranti ne le samo kot uradniki c. kr. pošte ampak tudi kot državljani pozivljamo vse državne poslance, da vlado prisilijo zgoraj omenjeni predlog, za katerega so glasovali skoraj vsi poslanci — torej kateri je bil v parlamentu sprejet — da ga ona ne smatra res samo kot resolucijo, ampak da ga upošteva kot željo ljudskih zastopnikov, torej da ona kakor tudi gosposka zbornica sprejme in odobri. Državni poslanci naj zahtevajo, da njih sklepi sprejeti v parlamentu — ne ostanajo tudi samo sklepi — ampak, da se njih sklepi tudi dejansko izvrše.

Idriljska podružnica S. P. D. priredi dne 15. t. m. izlet na Porezen (1632 m). Glede razgleda ne zaostaja zeleni Porezen za Črno prstjo, saj je le za 212 m nižji od nje, zračna razdalja med njima pa znaša komaj 7 km. Posebnost Porezna je tudi njegova planinska flora.

Slov. akad. društvo »Slovenija« na Dunaju priredi v soboto 15. t. m. ob 8. zvečer v suterenu hotela »Zur Post« (I. okraj, Drachengasse) svoj drugi redni občni zbor. Po običnem zbrui se vrši četletniški večer. Gosti dobrodošli!

Ponesrečeno sleparstvo.

Pravijo, da s slovensko umetnostjo se nihče ni obogatel, in da naša umetnost ni prinesla še nikomur posebnega dobička. Našel pa se je mož, ki je hotel s svojo umetnostjo delati dobiček tudi iz slovenske umetnosti in je hotel dokazati, da so pri nas ljudje za umetnost dostopni; pa tudi njemu je — izpodletelo.

»Umetniško društvo«.

V sredo se je predstavil nekaterim našim uglednim trgovcem, kupcem in bogatašem čedno oblečen človek, lepš manir in prijaznega vedenja. Imel je s seboj polo, na kateri je bilo napisano, da ima pravico pobirati za »Umetniško društvo«. Na poli je bila tudi štampilja »Umetniško društvo v Ljubljani«. Kot prvi darovalec je bil napisan G. Trnkoczy, lekarnar v Ljubljani, in sicer se je poleg njegovega imena svetila lepa svota 50 K. Pri nas in menda tudi drugod je taka navada, da dobremu zgledu radi sledimo; kadar daruje eden, daruje tudi drugi. Zgledu g. Trnkoczyja so sledili še nekateri drugi odločni naši možje in so dokazali, da so pripravljeni prispevati za slovensko umetnost. (Dober dokaz za one, ki pravijo da pri nas ni mecenov in da ljudje za umetnost niso požrtvovalni).

Sumljiv nabiralec.

Uljudni gospod je prišel s svojo pobiralno polo tudi k trgovcu V. Rohrmannu, ki pa pobiralcu ni prav zaupal. Zato ni dal 50 K, kakor štirje gospodje pred njim ampak samo 5 K, da je pobiralca prijazno odpravil. Ker se mu je zdela cela stvar sumljiva, je odšel k g. Trnkoczyju in ga je vprašal kako je s tem »Umetniškim društvom«. G. Trnkoczy o celi stvari ni ničesar vedel, iz česar se je videlo, da je pobiralec podpis g. Trnkoczyja ponaredil, in da je svoto 50 K zapisal drugim za dober zgled.

Na sledu.

Gospodje so takoj spoznali, da so nasledili nekemu zvitemu sleparju. Vprašanje je bilo,

kako bi ga lepo vjeli. Iz vsega se je dalo sklepati, da bo pobiralec pobiral še na dalje in je bilo treba opozoriti razne mecene, pri katerih se bo morebiti zglasil. Ker so naši veljaki med seboj dobro znani — in tudi pobiralec jih je moral dobro poznati — se je dalo sklepati, da pride sedaj na vrsto g. Lenče, posestnik »Belega volka«. Gospodje so Lenčeta opozorili na pobiralca.

Tiček v pasti.

Res se je v četrtek dopoldne zglasil mlad gospod v pisarni g. Lenčeta in je prosil podpore za »Umetniško društvo«. G. Lenče je bil takoj pripravljen darovati in je prosil gospoda naj malo posesti, da gre po denar. G. Lenče je odšel ven in je dal znamenje natakariči, naj pokliče policajca. Policaj je svedel pobiralca takoj aretirati in ga je odpeljal s seboj.

Na policiji

se je izkazalo, da se piše pobiralec prispevkov za »Umetniško društvo« — Premru — in gospodje na policiji so rekli, da ga dobro poznajo. Premru je znan postopač in slepar. Svoj plan s polo za »Umetniško društvo« si je dobro izmislil, tudi to je dobro preračunal, da je treba s prvim ponarejenim podpisom napraviti dober zgled. Nabral je skoraj 200 K. Ko so ga prišli niso našli pri njem več mnogo denarja. Menda ga je porabil za svoje lastno »Umetniško društvo«, ker drugega takega društva slučajno ni v Ljubljani.

Vidmarjev zrakoplov.

Včeraj se je mnogo ljudi ogledalo Vidmarjev zrakoplov, s katerim je zrakoplovec predvčeršnjem letel nad Ljubljano. Zrakoplov je izpostavljen v ekspedicijskem poletju »Balkan« na Dunajski cesti. Gotovo je za vsakega zanimivo, da si ta zrakoplov ogleda.

Zrakoplov.

Vidmarjev zrakoplov je iz tovarne Bleriot v Parizu. Bleriot je bil preje zrakoplovec in je preletel morje med Francijo in Anglijo. S tem je zaslovel — in potem si je postavil svojo fabriko, kjer se izdelujejo zrakoplovi. Kakor smo zadnjič poročali je tudi Amerikane Wright napravili svojo tovarno v Ameriki; Wrightovi zrakoplovi obstoje iz dveh plošč. Bleriotova tvornica pa dela t. zv. enoploščnike.

Bleriot je postal milijonar, ker so njegovi aparati dosegli uspehe. Aparat je podoben velikemu komarju. Peruti na vsako stran so dolge po 4 metre, tako da je cel aparat 9 m širok; v sredi med peruti je prostor za aviatika, tja so speljane vse žice in zveze, tako da more zrakoplovec z rokami in nogami obvladati vse dele zrakoplova. Zrakoplov je dolg 6,5 m. Na koncu repa je krmilo — podobno ribji plavuti — s tem obvlada zrakoplovec smer. Pred krmilom je drugo ravno krmilo, ki ga rabi aviatik, ob začetku, ko se vspne in nazadnje, ko se spusti na zemljo. Spredaj je »propeler« (vijak), ki je dolg 2 m in pol. Izdelan je iz 6 lesenih plasti, ameriansko delo. Vijak goni motor — in sicer rotacijski gnomemotor, ki ima 50 konjskih sil. Ta motor goni vijak tako hitro, da se zavrti 1400krat v eni minuti. — Cel aparat je težak 300 kg. Vidmarjev zrakoplov preleti 110 km v eni uri. Iz Trsta v Benetke je 125 km. To daljavo je preletel Vidmar v 1. uri 8 min. (Najhitrejši brzovlak vozi dandanes 80 km na uro. — Tako si moremo predstavljati hitrost zrakoplova. Letel je v višavi 2000 m.

Aviatik Vidmar.

Vidmar je rojen Tržačan, drobne majhne postave. Rojen je l. 1892. Torej mu je šele 20 let. Zrakoplovstva se je učil v Milanu in je član mednarodne zveze in ima pravico letati v vseh mestih. Vidmar si je pridobil že znano

ime s svojimi poleti ob našem primorju. Za polet iz Trsta v Benetke je dobil darilo tržaškega mesta 3000 K, pri telgah v Dunajskem Novem Mestu je dobil nagrado 2000 K. Vidmar je imel doslej srečo s svojimi poleti, ki so se vsi posrečili. Zgodilo se mu je le par ne-zgod, enkrat je padel v morje in drugič je padel z višave 20 m. Obakrat je odšel brez večje nesreče.

Kako je Vidmar letal?

Vidmar se dvigne jutri z zrakoplovom na vojaškem vežbališču. Najprej napravi trajen polet preko polja in bo pokazal vztrajnost svojega aparata. Drugi polet bo vzlet na višavo, pri čemer bo skušal doseči, ako bo mirno ozračje, najvišjo višino — tako, da bo dosegel višavo naših najvišjih gor. Tretji polet bo kazal polet z višave. Vidmar se bo spustil v prvi črti naravnost proti vojaškemu vežbališču. Polet se vrši po 5. uri. V Ljubljani vlada za njegove poskuse veliko zanimanje. Oni, ki so ga videli predvčeršnjim leteti čez Ljubljano, so se čudili elegantnemu poletu. Pričakovati je tudi od zunaj veliko udeležbo. Kdor si hoče zrakoplov natančneje ogledati, naj si ga ogleda, še danes, ker se bo jutri le iz daljave.

Velika sokolska slavnost na Opčinah pri Trstu.

V nedeljo dne 16. t. m. se bo vršila na Opčinah pri Trstu velika in pomembna sokolska slavnost: **tridesetletnica tržaškega Sokola spojena z II. zletom »Tržaške Sokolske Župe«.**

Da se bo ta slavnost — za katero vlada v Trstu in okolici ter po vsem Goriškem in Istri največje zanimanje — slavju primerno izvršila, je na res krasnem, kakor nalašč zato vstvarjenem slavnostnem prostoru že vse v največjem delu in vrvenju. Tribune in paviljoni vstajajo iz zelenih tal in postavljajo se na vseh koncih in krajih mlaji in slavoloki. Prijazne Opčine bodo ta dan oblekle slavnostno obleko in poskrbljeno je vsestranski, da se bo došlim gostom nudila vsakojaka ugodnost.

Glede na vsestransko zanimanje in ker leže Opčine na južni in državni železnici z zelo ugodnimi zvezami, je opravičeno pričakovati, da se bo zbralo bodočo nedeljo na Opčinah ne le veliko Sokolov iz vseh strani naše domovine, temveč tudi drugega s Sokoli in tržaškimi Slovenci simpatujočega občinstva.

V nedeljo obeta biti torej na Opčinah velik Sokolski dan, ki bo pokazal moč sokolstva na tržaškem ozemlju.

Spored:

V nedeljo ob 5. uri zjutraj tekmovalna telovadba. Ob 8. predpoldne začetek izkušnje za popoldanski nastop. Ob pol štirih popoldne izpred.

Zbirališče ob 3. uri pri Obelisku. Po izpredvu pozdrav. Ob pol 5. uri začetek javne telovadbe.

1. Vaje s šibicami ženskega naraščaja. 2. Poste vaje moškega naraščaja. 3. Proste vaje članic na orodju. 4. Telovadba članstva na orodju. 4. Telovadba članstva »Tržaške Sokolske Župe«. 5. Telovadba gostov in vzornih vaj. 6. Proste vaje članstva. Po javni telovadbi

ljudska veselica

na slavnostnem prostoru. — Prosta zabava, petje, godba, ples, paviljoni, umetniški ogenj, srečolov itd.

Pri javni telovadbi svira godba c. in kr. pešpolka št. 19, pri izpredvu in plesu pa godba N. D. O.

Vstopnina: na veselični prostor 60 vin. Sedeži na tribunah: I. vrsta 2 K, vse ostale vrste po 1 K 50 vin, sedeži v prtiličju 1 K, stojšča na tribunah 60 vin.

Najnovejša telefonska in brzovjavna poročila.

RUSINSKA OBSTRUKCIJA.

Dunaj, 14. junija. Rusinski poslanci so v brambnem in proračunskem odseku obstruirali skozi vso včerajšnjo noč. Posl. Bačinski je govoril nad trinajst ur in tako dosegel rekord vseh parlamentarnih govornikov. Ko je nehal govoriti ob pol 12. uri je začel govoriti Dalmatince Tresič, ki pa ni obstruiral. Na vrsti sta še dva Rusina, ki izjavljata, da bodeata tudi obstruirala. Vlada je pripravila nove posredovalne pogoje, ki jih predloži že danes Rusinom, kateri pa vsrajajo še vedno na svojih prvotnih zahtevah.

DEMISIJA TISZE.

Budimpešta, 14. junija. Potrjuje se z vso odločnostjo vest, da bo Tisza podal v najkrajšem času svojo demisijo, ker to zahtevajo tudi mnogi člani večine, ki jim preseda Tiszovo divjanje.

SRBSKO-BOLGARSKA ZVEZA.

Carigrad, 14. junija. Tukajšnji dopisnik pariškega lista Temps je poročal svojem listu gotovo in zanesljivo vest, da je dogovor glede srbsko-bolgarske zveze gotova stvar. Ta vest je jako vznemirila turške oficijelne kroge, ki se sedaj trudijo na vse načine, da bi dementirali to vest. Turški vladni listi dementirajo to vest, priznavajo med tem da obstoje med obema državama najbolj prijateljski odnosi in da ni izključena bolgarsko-srbska zveza. Dopisnik Tempsa pa povdarja znova, da je njegovo prvotno poročilo najtočnejše, ter istega ponovno potrjuje in izjavlja, da se bo ta zveza v kratkem času notificirala vsem državam kot gotova stvar. Rešiti je treba med obema državama še malenkostne formalnosti, nakar stopi zveza v pravomočnost.

Listnica uredništva. Lepo je, da ste se spomnili pesnika, pa žal nismo mogli porabiti. Napišite kaj drugega o njem! — G. K. v P. Vaš predlog, da naj se zavzamemo Aškerčevi prijatelji za popularno izdajo njegovih del, nam ugaia. Dobili smo podobne nasvete od več strani. Upamo, da se želja izpolni.

Odgovorni urednik Radivoj Korene.
Last in tisk »Učiteljske tiskarne«.

V nedeljo, 16. t. m. slavil bode tržaški Sokol svojo 30. letnico; istočasno vrši se na Opčinah zlet »Tržaške sokolske župe«.

Vsem bratom, kateri nameravajo prisostvovati temu sokolskemu slavju ob obali Jadranskega morja naznanjamo, da odpotuje odposlanstvo »Zveznega predsedstva« pod vodstvom brata staroste dr. J. Oražna iz Ljubljane v nedeljo ob 6. uri zjutraj z brzovlakom.

Na zdar!

PRESEDSTVO »SLOV. SOK. ZVEZE.«

Mali oglasi.

Hiša z velikim vrtom in dobro ohranjen glasovir se takoj proda. Natančneje v »Prvi anončni pisarni.« 372—4

Lokal primeren za manjšo trgovino in malo stanovanje z eno sobo in kuhinjo se išče. Ponudbe pod »Avgust 1912« na »Prvo anončno pisarno.« 410—1

Kupim rečno pletenko (Reisekorb) in otomano. Ponudbe pod »Ohranjeno 100« na »Prvo anončno pisarno.« 409—1

— Dokažeš mi? je zarenčal Passavant, k. se ga je začela polasčati pijana togota.
— Dokažem. Vi ne ljubite Odette de Champdivers — vi ljubite Roselys d'Ambrum! Prisezite sedaj!

Passavanta je pokrila mrtvaška bledota. Oči so se skalile in vse je postalo v njem, kakor v trenutku zlomljeno, uničeno. Nagnil se je naprej, uklonjen od udarca, ki mu je priletel naravnost v središče.

»Hm, mrmec! je nadaljeval Saitano s težkim glasom. Kdo izmed naju je lagal? Ako bi bila gospodična Champdivers tu, ali bi se drznili pomuditi ji v vsi odkritosrčnosti svoje srece, dobro vedoč, da je izval Saitano. Nimato odgovora na moje dokazilne trditve?

Izabela je osupnila pri tem novem dogodku. Zazdela se ji je, da še ni zanjo vse izgušnjeno, da se ji zopet ponudi trenutek, pregovoriti plemiča. Videla je njegov prepaden obraz njegov izmučen pogled in zaslutila je, da mora nekaj tičati za Saitanovimi besedami.

— Plemič, je dejala, ni vaša navada ostajati dolžan za očitke. Pa utrujeni ste in oslabeli. Mramorna miza vam ni storila dobro in ne morete biti odgovorni v takem položaju za

zvočnejši, pretreslivejši, da je rezal do kosti. Passavant je stal z naježenimi lasmi pred tem po maščevanju; na čelo so mu stopile ledene kaplje in zobje so mu zašklepetali sami od sebe. Ni se bal, niti mrvice strahu ni bilo v njem ali proti temu smehu je bil brez moči...

Smeh je začel pojemati in bruhajoče besede so stopile na njegovo mesto.

— Ti jo ljubiš, nesrečnež! je govorila kraljica in vsak poudarek je bila smrtna obsodba. Ha, ponizala sem se, ljubezni sem prosila, kakor prosil berač na cesti milodara in pahnul si me od sebe kakor nadležno psico. Ali v moji moči si, ti in ona in maščevati se hočem, strašno maščevati. Videti hočem, kako bo kolesje trgalo tvoje kosti, kako bo nategovalo kite, videti hočem tvoje ude trepetati pod razbeljenim železom, tvojo kri bom gledala, ki bo brizgala iz odsekanih zapestij, iztrgajo ti jezik, ki me je ponižal, izkopljejo ti oči, ki so zavrgle ponujano ti slast. In tvoja čast bo poteptana v blato in tvoj spomin na veke! Sin Pasavanta Hrabrega — ubijalec, morilec! Prokletstvo se bo grnilo nad tvoje ime in bo oskrunjeno za vedno. Njo pa izdam za tvojo sokrivko; nago bodo gonili biriči po pariških ulicah in surovo naslado in v zasmeh množicam. In bili lo bodo na njo pljuvali in se je dotikali. In poginila bo, potem bo slehernega, komur se bo zahotelo njenega telesa. Ah, ne bom mirna preje, dokler ne bom čutila pod svojo peto trepetajočih vajnih poslednjih vzdihov, dokler ne bom slišala vajnih tožba in krikov uničujoče bolečine. V moji oblasti sta in maščevanje bo strašno!...

Zahvala.

Pred kratkim umrli trgovec in posestnik gospod Albert Schäffer je zapustil v svoji oporoki Ljubljanskemu prostovoljnemu gasilnemu in reševalnemu društvu zdatni znesek 200 K, katerega je pokojnikova vdova, gospa Amalija Schäfferjeva, ravnokar izročila društvu.

V imenu društva se za vposlani znesek najtopleje zahvaljujeva.

V Ljubljani, dne 14. junija 1912.

Fran Barle, blagajnik. Ludovik Stricelj, nač.

Iščem dobrega slikarskega pomočnika.

Plača po dogovoru.

JOŽEF KOVŠČA
slikar in pleskar na Rakeku.

Modni salon Pepina Ozmec

priporoča svojo bogato zalogo

damskih in dekliških modelov, športnih klobukov i. t. d. — Žalni klobuki vedno v zalogi.

Vsa popravila se izvršujejo točno in ceno.

FR. P. ZAJEC

Ljubljana Stari trg 9 Ljubljana

priporoča kot prvi slovenski izprašani in oblastveno koncesijonirani optik in strokovnjak svoj

optični zavod.

Daljnogleda, topomere, in zrakoviere vseh vrst.

Očala, ščipalniki natančno po zdravniškem receptu.

Cenike pošiljam na zahtevo zastoj in poštne prosto.

Lasne kite

po 5, 7, 9 in 12 K. Barva za lasne in brado „Neril“ od dr. Drallea v steklenicah po 2 in 4 K. — Lasne podlage in mrežice vse vrste. — Lasulje, brade, šminke itd. za gledališča. — Šminke in puder za ulico, vse po jako zmernih cenah priporoča

Štefan Strmoli, Ljubljana

Pod Trančo 1 (zraven čevljarkega mostu) izdelovalnica za vsa lasna dela.

Gramofoni - automati !!

□ □ □ tovarniška zaloga □ □ □

Za vsak gramofon pisмено jamstvo.

Gramofon-Ateljer

A. Rasberger

Ljubljana, Sodna ulica 5.

Pazite natančno na naslov. Jaz ne prodajam ur in šivalnih strojev. Imam specialno samo gramofone, godbene automate in druge mehanične godbene stroje. Lastna delavnica za popravila.

Pišite po cenik. — Predno kje kupite, oglejte si moje zalogo.

Vse potrebščine in vsakovrstno kolesje v zalogi.

„DAN“ se prodaja po vseh tobakarnah po 6 vin.

Danes v soboto, dne 15. junija t. l. izide Deželni zbor kranjski in deželne finance.

Spisal Fran pl. Šuklje.

4³/₄ pole velike 8°. Cena mehkovezane K 1-80, s pošto K 1-90.

Spisatelj osvetljuje kot dober poznavalec deželnih financ deželno finančno stanje, pokaže pa tudi pot k saniranju. Brošura bo vzbudila brezdvomno v vseh krogih veliko pozornost ter bo kmalu razprodana. Svetujemo osebam, ki žele imeti en izvod te knjige, naj si jo takoj naroče.

V Ljubljani, dne 10. junija 1912.

Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg.

Založna knjigarna.

„Angleško skladišče oblek“ O. Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg št. 5.

naznanja

okasijsko prodajo

poletnih oblek in slamnikov za gospode in dečke, ter poletne damske konfekcije z globoko reduciranimi cenami.

MIHAEL KASTNER, Ljubljana

Kongresni trg šte. 10

dobavlja najcenejše: špecerijsko blago; jedilno in živanso sol; petrol ej (tudi v originalnih pločevinastih posodah); obdačen in neobdačen bencin za motorje in avtomobile; gasolin, cigroin za razsetljavo; gorilno olje za Diesel-motorje; vseh vrst strojno olje; parafin itd. itd.

Vse mineralne vode in studenčne produkte vedno sveže v zalogi.

Mednarodno spedijsko podjetje R. RANZINGER, Ljubljana.

Ustanovljeno 1876.

Telefon šte. 60.

Podjetje za prevozništvo c. kr. priv. juž. železnice. — Carinska agentura c. kr. glavnega carinskega urada v Ljubljani. — Redni nabiralni promet na vse strani. — Reekspedicijska in skladišča. — Ekspresni promet obojestr. — Transport in shranitev mobilja. — Agentura avstr. Lloydja. Pisarna v mestu: Štejnburgova ulica 3. Centrala in skladišče: Cesta na južno železnico 7. Podružnica: Glavni carinski urad, južni kolodvor. 257

Kavarna Leon

Celo noč odprto

Del. glavnica: K 8,000.000. Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani. Rez. fond nad K 800.000.

Stritarjeva ulica šte. 2, (lastna hiša)

Podružnice v Spiljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih

4¹/₂ %

Ker se pride dandanes pri hudi konkurenci do denarja le potom

dobre reklame

svetujemo vsem, ki hočejo kaj kupiti ali prodati, ali ki iščejo službe, da naj inserirajo v izbornem in zelo razširjenem slovenskem neodvisnem dnevniku

„DAN“

ker ima to inseriranje gotov uspeh.

Oglase za „DAN“ sprejema po najnižjih cenah „Prva anončna pisarna“ v Ljubljani, Frančiškanska ulica šte. 8, katera daje radevolje tudi vse za to potrebne informacije.

Izabela je hropeče govorila in grabila s prsti po zraku, po plašču, po laseh, vsepovsodi čimdalje bolj naraščajoče togote.

Hardy je začetkom poslušal kraljičine grožnje z uporno brezbrzičnostjo. Ko pa je začela govoriti o nji, je priplaval pred njegove oči vsa strašna podoba grozot, ki jih je naštel kraljica v kazen uboge deklice. V glavi se mu je zavrtelo in padel je pred Izabelo na kolena.

— Veličanstvo, je zaprosil, usmiljenje. Izročite me, ubijte me, ali...

Stavek mu je zamrl na ustnicah. Za kraljico je stal človek zavrt v škrlatasto rdeč plašč in posmehljivo zrl na klečečega Passavanta.

Hardy je planil pokonci. Zazdelo se mu je, da se je vse peklo zaklelo proti njemu.

Tudi kraljica ni bila zapazila, kdaj je Saitano vstopil. Čakal je v predsobi slišal ves razgovor; sprevidel je, da je Passavant izgubljen, da ga Izabela izroči vsak hip krvniku. Ni mu sicer bilo za plemiča, ali prestrašil se je radi Odette; kraljica jo je nesmrtno sovražila in ne bo mirovala preje, da ne bo izpolnjeno njeno strašno žuganje. In s tem bi bilo zopet onemogočena izpeljava peklenko zasnovanega načrta Saitanovega maščevanja na Ivanu Nevstrašnem. V tem nevarnem trenutku si čarodejec ni pomišljal; zaupajoč v svojo besedno moč je bil breč dovoljenja vstopil.

— Ali vidim dobro, se je zasmel porogljivo. Gospod plemič, kaj delate na kolenih?

Hardy je strašno namršil obrvi. Izabela je hotela, da izpregovori plemič ime nje, ki je razjedala njeno dušo.

— Ne dajte se motiti, je vzkliknila, morebiti bom usmiljenjša pred pričami... Kaj se obotavljate?

— Ne obotavljam se madame! je dejal odločno plemič, ki je spoznal, da ga vsaka prošnja beseda more le ponižati ne pa mu pomagati. Zato vam izjavljam na tem mestu in pred tem človekom in vam prisegam, da ljubim...

— Pazite se, je kričnil Saitano.

Čarodejec je urno stopil pred plemiča in siknil:

— Za boga, pazite vendar na svoje besede!

Ali Passavant ga ni poslušal. Trdo kakor je začel, je končal:

— Pri živem Bogu, nihče mi ne more odrekati pravice, da javno izjavim in prisežem, da ljubim plemenito gospodično Odette de Champdivers.

— Lažete! je zakričal hipoma Saitano.

Beseda je padla kakor strela pred navzočo. Izabela je planila naprej. Bois Redon je zopet začel trepetati; plemič pa se je divje zganil, napravil besno gesto, ali takoj se je zopet ovladal, zmignil z rameni in siknil:

— Dobro torej, vaša ušesa so že zapadla

mojemu bodalu, sedaj vam odrežem še jezik... Prizor je bil diven. V kraljici je stalo medlo upanje, sovraštvo proti Passavantu je bilo zopet premagano z njegovim junaško zavestnim vedenjem in čutila je, da je resnica, kar je povedal čarodejec, ki je vedel vse.

— Ne prenačite se, plemič, kakor ste se pravkar, je odgovoril Saitano z mračnim smehljajem. Rekel sem, da lažete in dokažem vam!